

En kulturkanon för Sverige (SOU 2025:92)

**Remiss från Kulturdepartementet
Remisstid den 23 januari 2026**

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemona.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Torun Boucher

Sammanfattning av ärendet

Regeringen har givit en särskild utredare i uppdrag att ge en kommitte i uppdrag att ansvara för att ta fram en svensk kulturkanon. I augusti 2025 överlämnades betänkandet *En svensk kulturkanon för Sverige* till regeringen. Av slutbetänkandet framgår att kulturkanon för Sverige består av 100 verk och företeelser inom kategorierna konstarter respektive samhälle. I betänkandet finns också förslag om hur kulturkanon ska förvaltas och hur den ska bli tillgänglig för allmänheten.

Kulturdepartementet har remitterat betänkandet till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, utbildningsnämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB ställer sig bakom Kulturhuset Stadsteatern AB:s remissvar.

Stadsledningskontoret anser att finansieringen av kulturkanon inte ska ske ur kulturbudgeten och Arvsfonden, men tillstyrker att en oberoende expertgrupp ska förvalta och uppdatera kanon vart tionde år. Kanon bör göras digitalt tillgänglig, inte i tryck eller genom utställningar och att samverkan kring spridningen av den ska vara frivillig. Stadsledningskontoret poängterar även att statlig styrning av hur kanonens innehåll implementeras kan riskera att äventyra principen om armslängds avstånd.

Kulturnämnden anser att de redan uppfyller kanonens syften genom sitt ordinarie arbete och varnar för att en snäv kanon riskerar att förenkla och osynliggöra kulturens komplexitet. De motsätter sig statlig styrning, ökad administration och flera av förslagen, men ser ett värde i de fördjupande motiveringarna som sätter verken i sitt sammanhang och i ett historiskt perspektiv, då de kan uppmuntra läsaren till att utforska ett bredare spektrum än bara de utvalda kanonverken. Sammanfattningsvis är de tveksamma till behovet av en kulturkanon och avstyrker därför även utvärdering, revidering och bildandet av en stiftelse.

Utbildningsnämndens svar är avgränsat till förslaget i avsnitt 6.2.8 om att regeringen ska överväga att införa skrivningar om kulturkanon i delar av skolans styrdokument. Utbildningsnämnden ser positivt på ambitionen att ytterligare tillgängliggöra och uppmärksamma kultur och kulturarv för barn och unga. Nämnden avstyrker dock förslaget om att regeringen, i samband med översyn av läroplaner samt kurs- och ämnesplaner, ska överväga att införa skrivningar om kulturkanon i relevanta delar av styrdokumentet.

Kulturhuset Stadsteatern AB avvisar finansiering av en kulturkanon via kulturbudgeten eller Arvsfonden eftersom den tränger undan resurser för samtida kultur. Om en kanon ändå införs ska den förvaltas av en oberoende och bred expertgrupp, bygga på frivillig samverkan, finansieras fullt ut av kulturkanonförvaltningen och tillgängliggöras digitalt och inte genom tryckta publikationer eller utställningar.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Stockholms stad har tagit del av betänkandet *En kulturkanon för Sverige* och avstyrker förslaget i sin helhet. Staden instämmer i den kritik som framförts av flera interna remissinstanser samt aktörer i den offentliga debatten, nämligen att politiken inte bör ägna sig åt att avgränsa, värdera eller välja ut kultur åt invånarna.

Vi är framförallt kritiskt till att en kulturkanon ökar den politiska styrningen över kulturen. Så som det är utformat innebär det att offentliga resurser föreslås avsättas för att sprida och implementera kulturkanonen. Detta får också betydande påverkan på vilka kulturella uttryck som prioriteras i exempelvis skola, bibliotek och kulturverksamheter, och därmed också på vilka berättelser och uttryck som ges företräde. Därutöver riskerar förslaget att underminera kultursektorns professionella kunskap, erfarenhet och självständiga bedömningar av hur kultur bäst görs relevant, tillgänglig och angelägen för olika grupper i samhället.

Stockholms stads kulturliv bygger i dag på invånarnas behov, ideer och uttryck, och förvaltas genom verksamheter som arbetar med både historiska och samtida kulturformer i dialog med publiken. En statiskt fastslagen kulturkanon riskerar att

osynliggöra pågående kulturskapande samt minska utrymmet för nya, experimentella och utmanande uttryck.

Samtidigt befinner vi oss i en situation på nationell nivå där kulturens andel av statsbudgeten är den lägsta på över 20 år, där viktig infrastruktur för framtida kulturskapare undermineras genom radikala neddragningar i folkbildningsanslagen och där branschorganisationer inom scenkonsten varnar för människors försämrade tillgång till kultur som en direkt följd av budgettätstramningarna.

Förslaget om en kulturkanon kan vid en första anblick framstå som ett sätt att synliggöra och värna Sveriges kulturarv. I praktiken innebär det dock ett ideologiskt styrningsprojekt där kulturen ges rollen att förmedla en snäv och normerande berättelse om vad Sverige är och bör vara. Det står i direkt konflikt med de nationella kulturpolitiska målen, som slår fast att kulturen ska vara fri, dynamisk, utmanande och präglad av mångfald.

Kultur utvecklas i samspel mellan människor och samhälle. Den är föränderlig, samtida och skapas kontinuerligt i nya sammanhang. Detta gäller såväl den nyskapande kulturen som arbetet med att bevara kulturarvet.

Mot denna bakgrund avstyrker den politiska majoriteten i Stockholms stad betänkandets förslag på implementering och spridning av kulturkanon då det inte är förenligt med gällande kulturpolitiska mål eller med principen om kulturens frihet. I en tid då demokratin är under press finns ett särskilt behov av att värna mångfald av röster och berättelser, snarare än att fastslå en enhetlig och normerande kulturell ram.

Stockholm den 21 januari 2026

Torun Boucher

Bilaga

En kulturkanon för Sverige (SOU 2025:92), dm KS 2025/1253-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andrea Hedin (alla M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att delvis godkänna förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra

Under de senaste åren har debatten om en svensk kulturkanon varit livlig och stundtals polariserad. Frågan har handlat om huruvida staten bör bidra till att synliggöra centrala verk, ideer och uttryck som haft särskild betydelse för Sveriges kulturella och samhälleliga utveckling. Kritiker har menat att en kanon riskerar att exkludera och förenkla, medan förespråkare har betonat dess potential att stärka bildning, gemenskap och förståelse för den svenska kulturens bredd och historiska djup.

Moderaterna står bakom iden om en svensk kulturkanon. En gemensam referensram av litteratur, konst, musik, film och andra uttryck skapar en grund för samtal, bildning och delaktighet i vårt gemensamma kulturarv. Kulturkanonen är inte ett sätt att begränsa kulturen - utan att synliggöra den. Genom att lyfta fram verk som format Sverige ges fler människor möjlighet att upptäcka, förstå och reflektera över den kulturella och historiska utveckling som bidragit till att forma vårt samhälle. På så sätt kan kulturkanonen ses som en ingångsport för att utforska de kulturella uttrycken som genom seklernas gång har utmejslat det Sverige så som vi känner det i dag.

Utöver det konkreta resultatet - själva kanonen - har processen i sig medfört positiva bieffekter. Arbetet med att ta fram en kulturkanon har väckt ett omfattande engagemang och lett till en bred samhällsdiskussion om kulturens roll, värde och innehåll. Att människor i hela landet har diskuterat litteratur, konst, musik, arkitektur och idehistoria på ett sätt som sällan skådats är i sig ett bevis på kulturens kraft att engagera och förena. Denna fördjupade uppmärksamhet kring svensk kultur och historia är en värdefull effekt som stärker det demokratiska samtalet och folkbildningen.

Vi delar inte kulturförvaltningens oro för att kanonens urval skulle äventyra principen om armlängds avstånd. Själva urvalsprocessen är redan genomförd inom ramen för en statlig utredning med bred expertis och oberoende bedömningar. Kulturkanonen ska inte styra den fria kulturen, utan fungera skolor, institutioner och allmänheten.

Moderaterna tillstyrker därför förslagen i remissen. Vi anser att kulturkanonen kan bidra till att öka intresset för svensk kultur, stärka bildningsuppdraget och göra centrala delar av vårt kulturarv mer tillgängliga. En digital och lättillgänglig spridning, som kulturförvaltningen själv föreslår, är ett viktigt steg för att nå en bredare publik och för att kanonen ska få verklig betydelse i samhället.

För oss är kulturkanonen en erkänsla om vilken betydelse Sveriges kulturhistoria har haft för dagens samhälle. Vi har tillit till människors förmåga att ta del av, tolka och diskutera kulturens mångfald - väl medvetna om att urvalet alltid speglar sin tid men också formar framtidens förståelse av det svenska kulturarvet.

Särskilt uttalande av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi delar utbildningsnämndens uppfattning att lärare och rektorer ska ha ett stort professionellt handlingsutrymme i undervisningen. Samtidigt vill vi nyansera den farhåga som framförs kring möjligheten att integrera en kulturkanon i läroplaner och kurs- och ämnesplaner.

Om staten tar fram en nationell kulturkanon, och denna utformas på ett sätt som ligger i linje med skolans värdegrund och demokratiska uppdrag, välkomnar vi att den också kan återspeglas i relevanta styrdokument. Skollagen och läroplanerna anger redan att undervisningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

En kulturkanon har möjligheten att stärka elevernas bildning om den används genomtänkt i undervisningen. Vi anser därför att det inte bör uteslutas att en kulturkanon ges genomslag i skolans styrdokument, där det är pedagogiskt och ämnesmässigt motiverat.

Kommunstyrelsen

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Sophia Granswed Baat (alla M) som är likalydande med Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Linnea Vinge (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Kommunstyrelsen avslår förvaltningens förslag till beslut.
2. Kommunstyrelsen tillstyrker förslaget till En Kulturkanon för Sverige i dess helhet som svar på remissen.
3. Därutöver anföra följande:

En Kulturkanon för Sverige bedöms bidra till stärkt bildning, social sammanhållning och gemensamma referensramar, vilket är särskilt relevant för en stor och mångfacetterad stad som Stockholm. Den föreslagna digitala tillgängliggöringen, samverkan med kultur- och kulturarvsaktörer samt kopplingen till skola och samhällsorientering för nyanlända skapar goda förutsättningar för bred användning och lokal förankring utan att inskränka den kommunala självstyrelsen.

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

Regeringens oberoende utredare har presenterat förslag till svensk kulturkanon. Den lyfter fram såväl poesi, litteratur och musikaliska verk som platser, historiska händelser och historiskt viktiga byggnader för den svenska kulturen. Genom den kulturkanon som nu presenterats, och som med tiden kan uppdateras, finns ett samlat uppslag över det kulturella arv som bidragit till att forma oss som nation och som folk.

I remissvaret från staden lyfts det fram att berörda förvaltningar redan upplever sig ha den expertkunskap som krävs för att kunna kommunicera ut bildning inom konst, musik, litteratur och historia som kanon bidrar till att samla. För oss är det ett icke-argument eftersom kanons syfte - särskilt om den presenteras i en populärutgåva - primärt är att tillgängliggöra kunskap och lärdom om svensk kulturhistoria för

gemene man. Kanon syftar i vår mening inte till att utbilda stadens anställda inom kulturförvaltningen eller stadsarkivet, vilka givetvis redan besitter sådan kunskap. Tvärtom är deras roll att förmedla denna kunskap vidare till stockholmarna, exempelvis med hjälp av just en svensk kulturkanon; detta perspektiv saknar vi i stadens remissvar.

Gällande kritiken om att en populärutgåva snabbt skulle riskera bli inaktuell vill vi understryka att kulturkanon kan uppdateras med tiden. Samma argument om risken för att bli inaktuell gäller för såväl folkhälsomyndighetens rekommendationer eller myndigheten för civilt försvars, tidigare MSBs, utskick. Det finns många informativa dokument från staten som frekvent uppdateras och således i sin tryckta eller digitala form hålls aktuell.

Vi kristdemokrater är stolta över regeringens initiativ till att ta fram en svensk kulturkanon som ett sätt att öka bildningen i svensk kultur och samtidigt främja den.

Ärendet

Regeringen beslutade i december 2023 att ge en kommitte i uppdrag att ansvara för att ta fram en svensk kulturkanon. Utredningens uppdrag var att ta fram en svensk kulturkanon som ska vara ett levande och användbart verktyg för bildning, gemenskap och inkludering med syfte att göra svensk kultur tillgänglig för fler. Av direktiven framgick att kommittén ska utse vilka konst- och kulturområden som ska ingå i Sveriges kulturkanon och fastställa kriterier för valet av verk. I uppdraget ingick även att föreslå hur en kulturkanon ska tillgängliggöras och hållas relevant över tid. I augusti 2025 överlämnades betänkandet En svensk kulturkanon för Sverige till regeringen.

Av slutbetänkandet framgår att kulturkanon för Sverige består av 100 verk och företeelser inom kategorierna konstarter respektive samhälle. En övergripande ambition bör, enligt kommitténs bedömning, vara att Sveriges kulturkanon får möjlighet att verka fritt och självständigt och med respekt för principen om armlängds avstånd från politiken.

Avsnitt 6 Kommitténs överväganden och förslag

En stiftelse föreslås inrättas med syfte att förvalta och tillgängliggöra Sveriges kulturkanon. Den huvudsakliga kanalen för att tillgängliggöra kulturkanon ska vara en digital portal. Stiftelsen föreslås även ha ett samordningsansvar för ett nätverk av statliga, regionala och ideella aktörer inom kultur och kulturarvsområdet. Av betänkandet framgår även att stiftelsen ska ta fram och sprida informationsmaterial och kunskapsunderlag om Sveriges kulturkanon, bland annat i form av en tryckt publikation. Efter tio år ska stiftelsen utvärdera och revidera kulturkanon.

I betänkandet föreslås även att regeringen i samband med översyn av läroplaner samt kurs- och ämnesplaner ska överväga att införa skrivningar om kulturkanon i delar av skolans styrdokument. Vidare föreslås att regeringen ska beakta kulturkanon i samband med förändringen av samhällsorienteringen för nyanlända och att Skolverket i sitt uppdrag med att ta fram kursplanen ska ta med lämpliga delar av kulturkanon i den nya kursen. Stiftelsen föreslås även samverka med studieförbund och folkhögskolor för att koppla arbetet med en kulturkanon till folkbildningen i form av exempelvis inspiration till studiecirkel och lokala kanon. Det bedöms även kunna medföra en positiv spridningseffekt som kan främja ett omfattande engagemang för bildning, fortbildning och livslångt lärande.

Avsnitt 7 Konsekvenser

I betänkandet görs bedömningen att förslagen som presenterats inte har "någon direkt inverkan på det kommunala självstyret, små företags arbetsförutsättningar eller konkurrensförmåga, för jämställdheten mellan kvinnor och män, brottslighet eller det brottsförebyggande arbetet".

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, utbildningsnämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB ställer sig bakom Kulturhuset Stadsteatern AB:s remissvar.

Stadslednings kontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den **11** december 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret har avgränsat yttrandet till att, i enlighet med remissinstruktionen, enbart avse hur kulturkanon ska förvaltas, tillgängliggöras och hållas relevant samt konsekvenser av förslaget i betänkandet (avsnitt 6 och 7).

Finansiering och organisation

Stadsledningskontoret avstyrker förslagen avseende finansiering (se 6.2.2, 6.3.2 och kap. 7) då de resurser som behövs för förvaltningen av en svensk kanon inte bör belasta kulturbudgeten och riskera att resurser tilldelas förvaltningen av kulturkanon istället för till kulturutövare och kulturell verksamhet. Av den anledningen bör heller inte medel från Allmänna arvsfonden finansiera förvaltningen av kulturkanon.

Stadsledningskontoret tillstyrker att kulturkanon framöver ska förvaltas av en oberoende, professionell och bred expertgrupp. Denna expertgrupp/kommitte bör uppdateras löpande och organiseras självständigt, dock genom en öppen och transparent process. Detta för resiliens och för att kunna vara en motvikt till maktkoncentration som en solitär expertgrupp kan riskera medföra. Allmänheten bör ges möjlighet att löpande kunna ge förslag på verk/företeelser för uppdaterad kulturkanon. Att kulturkanon ska uppdateras var tionde år framstår som motiverat om syftet är att en svensk kanon ska vara hållbar och relevant över tid. I en eventuell populärutgåva bör det förtydligas att en kanons innehåll är en produkt av sin egen samtid och påverkas av den samhällskontext i vilken urvalet är gjort vilket gör att den snabbt kan förlora i aktualitet.

Tillgängliggörande

Stadsledningskontoret delar uppfattningen att en kanon bör spridas och tillgängliggöras digitalt och lättillgängligt genom en välutvecklad webbsida/portal med möjlighet att kunna erhålla förenklad och fördjupad information samt anpassat till olika målgrupper och på flera språk. Stadsledningskontoret avstyrker dock förslaget om att tillgängliggöra en kanon i tryckt illustrerad publikation eller folkutgåva (se förslag 6.2.5 och 6.3.0) då det inte kan anses medföra något större mervärde vid sidan om digitalt material. Även förslaget om en permanent utställning (se 6.2.4) avstyrks liksom alla förslag om temporär utställning eller tillfällig webbplats eller olika interimslösningar (se kap 7.) i avvaktan på en permanent förvaltningsorganisation.

Stadsledningskontoret anser att förslaget om att tillgängliggöra kanon genom studieförbund och folkhögskolor i syfte att främja bildning, gemenskap och inkludering (se 6.2.6) bör föregås av inhämtande av berörda organisationers kompetens och erfarenhet inom området. Denna typ av samverkan måste ske på frivillig basis och genom en jämbördig dialog.

Kulturkanon inom utbildningsväsendet

Stadsledningskontoret ser positivt på ambitionen att ytterligare tillgängliggöra och uppmärksamma kultur och kulturarv för barn och unga men avstyrker förslaget om att regeringen, i samband med översyn av läroplaner samt kurs- och ämnesplaner, ska överväga att införa skrivningar om kulturkanon i relevanta delar av styrdokumentet. Arbete för ökad likvärdighet är högt prioriterat inom stadens skolor, exempelvis för att alla elever ska ta del av både kulturupplevelser och besöka kulturinstitutioner i undervisningen. Rektorerna leder och samordnar det pedagogiska arbetet vid skolorna och lärarna ansvarar för den undervisning de bedriver. Stadsledningskontoret anser att rektorerna och lärarna själva ska bestämma om, och i så fall hur, de ska använda kulturkanon i undervisningen. Kulturkanon bör alltså vara ett frivilligt stöd på samma sätt som läslistorna från Skolverket och Kulturrådet.

Stadsledningskontoret tillstyrker att det inom ramen för förvaltningen av kulturkanon bör åläggas ett ansvar att arbeta aktivt med sakkunniga inom universitet, högskolor, folkbildningsorganisationer, museer, bibliotek och andra aktörer samt civilsamhället, för att erhålla expertis och olika perspektiv (se 6.3.2). Stadsledningskontoret anser att det bör finnas resurser till förvaltningsorganisationen för att tillse att olika relevanta professionella perspektiv inhämtas, inklusive lokala och regionala perspektiv. Till skillnad mot förslaget anser stadsledningskontoret att dessa aktiviteter och andra projekt till fullo måste finansieras av förvaltningsorganisationen, och inte finansieras genom stimuleringsbidrag eller från andra aktörer (se 6.2.2).

Stadsledningskontoret upplever att berörda verksamheter, även utan en kanon, har ändamålsenlig expertkunskap och väletablerade arbetssätt för att inom sina verksamhetsområden löpande göra en bredd av kulturuttryck och perspektiv på svensk kultur tillgängliga för fler. Det arbetet är en del av berörda nämnders grunduppdrag och stämmer väl in på utredningens ambition om bildning, gemenskap och inkludering. Slutligen vill stadsledningskontoret poängtera att statlig styrning av hur kanonens innehåll implementeras kan riskera att äventyra principen om armslängds avstånd. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad i enlighet med vad som framförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 11 november 2025 följande.

Kulturnämnden godkänner kulturförvaltningen och Stadsarkivets tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remisser.

Reservation av Kristina Lutz m.fl. (M) se Reservationer m.m

Reservation av Emelie Wassermann (SD) se Reservationer m.m.

Ersätтарыttrande av Destiny Zandi Lindgren (KD), se Reservationer m.m.

Kulturförvaltningens och Stadsarkivets gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 5 november 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet upplever sig, redan utan en kanon, ha ändamålsenlig expertkunskap och väletablerade arbetssätt för att inom sina verksamhetsområden löpande göra en bredd av kulturuttryck och perspektiv på svensk kultur tillgängliga för fler. Det arbetet är en del av förvaltningarnas grunduppdrag och stämmer väl in på utredningens ambition om bildning, gemenskap och inkludering. Förvaltningarna anser att en mer lättillgänglig beskrivning av kunskapsinnehållet skulle kunna vara av värde, nu när kanon väl finns. Om detta kan ske på ett kostnadseffektivt sätt **tillstyrker** förvaltningarna en sådan spridning.

Mot bakgrund av att en kanons innehåll är en produkt av sin egen samtid och påverkas av den samhällskontext i vilken urvalet är gjort förlorar den snabbt i aktualitet vilket också bör förtydligas i en eventuell populärutgåva. Förvaltningarna **avstyrker** övriga föreslagna åtgärder med hänvisning dels till att statlig styrning av hur kanonens innehåll implementeras riskerar att äventyra principen om armlängds avstånd, dels till att investeringar i ytterligare administrativ överbyggnad riskerar att bli missriktade.

Ställningstaganden

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet upplever sig, redan utan en kanon, ha ändamålsenlig expertkunskap och väletablerade arbetssätt för att inom sina verksamhetsområden löpande göra en bredd av kulturuttryck och perspektiv på svensk kultur tillgängliga för fler. Det arbetet är en del av förvaltningarnas grunduppdrag och stämmer väl in på utredningens ambition om bildning, gemenskap och inkludering. Förvaltningarna vill peka på utmaningen i att göra ett urval och lyfta fram ett litet antal verk, till förmån för det stora flertalet. Det snäva urval som en kanon representerar för med sig en risk för att den komplexa väv som utgör svensk kultur och samhällsutveckling över tid osynliggörs och förenklas. Förvaltningarna ser dock kvaliteer i utredningstextens fördjupande motiveringar i vilka verken placeras in i sina respektive sammanhang och i ett historiskt perspektiv. Motiveringarna fyller enligt förvaltningarna sitt syfte genom att bjuda in läsaren till att upptäcka och utforska ett avsevärt bredare spektrum och sammanhang än enbart det enskilda verk som valts ut till kanonen.

Synpunkter på och ställningstagande till kapitel 6.2

Det är själva innehållet i kanonen som inspirerar och engagerar, och som därmed avgör vilken betydelse den kommer att få. Statlig styrning av hur kanonens innehåll implementeras riskerar att äventyra principen om armlängds avstånd. Förvaltningarna

avstyrker därför förslag av denna karaktär. Förvaltningarna välkomnar alla initiativ att tillskjuta mer medel till kulturområdet, men anser dock att en så stor andel som möjligt bör riktas till verksamhet inom kultur- och utbildningsfälten. Investeringar i ytterligare administrativ överbyggnad riskerar att bli missriktade. Vid sidan av vad som anförs i nästa avsnitt (avseende en mer lättillgänglig publikation) **avstyrker** förvaltningarna de föreslagna åtgärderna.

Synpunkter på och ställningstagande till avsnitt 6.2.5

I de fördjupande motiveringarna finns innehåll som tjänar kanonens ambition att stimulera nyfikenhet och inspirera till fördjupning. Motiveringarna fyller enligt förvaltningarna sitt syfte genom att bjuda in läsaren till att upptäcka och utforska ett avsevärt bredare spektrum och sammanhang än enbart det enskilda verk som valts ut till kanonen.

Förvaltningarna anser att en mer lättillgänglig beskrivning av kunskapsinnehållet skulle kunna vara av värde, nu när kanon väl finns. En ändamålsenlig metod för att bidra till kanons syfte borde därför vara att distribuera en lättillgänglig beskrivning till kultur- och utbildningsinstitutioner, folkbildningsaktörer och andra. Om detta kan ske på ett kostnadseffektivt sätt **tillstyrker** förvaltningarna en sådan spridning.

Synpunkter på och ställningstagande till avsnitt 6.2.7

Förvaltningarna vill understryka betydelsen av att förstå själva urvalet som beroende av sitt samtida sammanhang. Vilken vikt och betydelse som tillskrivs olika verk påverkas av den samtid och den samhällskontext i vilken urvalet görs. Kanonen måste alltså läsas som en produkt av sin egen samtid.

Förvaltningarna ställer sig tveksamma till behovet av en kulturkanon som metod för att uppnå regeringens ambition om bildning, gemenskap och inkludering kring och i svensk kultur. Mot bakgrund av det **avstyrker** förvaltningarna förslaget om en utvärdering och eventuell revidering. Förvaltningarna förordar dock att det i en eventuell populärutgåva förtydligas att kanons innehåll är en produkt av sin egen samtid och påverkas av den samhällskontext i vilken urvalet är gjort.

Synpunkter på och ställningstagande till kapitel 6.3

Eftersom förvaltningarna **avstyrker** förslaget om att bilda en stiftelse görs inga ställningstagande till förslagen som presenteras i detta kapitel.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 november 2025 följande.

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Linnea Vinge (SD), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Andrea Hedin m.fl. (M) och Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 29 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Flera av förslagen i slutbetänkandet berör inte utbildningsförvaltningens verksamhet direkt. Förvaltningens svar är därför avgränsat till förslaget i avsnitt 6.2.8 om att regeringen ska överväga att införa skrivningar om kulturkanon i delar av skolans styrdokument.

Utbildningsförvaltningen ser positivt på ambitionen att ytterligare tillgängliggöra och uppmärksamma kultur och kulturarv för barn och unga. Förvaltningen **avstyrker** dock förslaget om att regeringen, i samband med översyn av läroplaner samt kurs- och ämnesplaner, ska överväga att införa skrivningar om kulturkanon i relevanta delar av styrdokumentet.

Rektorerna leder och samordnar det pedagogiska arbetet vid skolorna och lärarna ansvarar för den undervisning de bedriver. Förvaltningen anser att rektorerna och lärarna själva ska bestämma om, och i så fall hur, de ska använda kulturkanon i undervisningen. Kulturkanon bör alltså vara ett frivilligt stöd på samma sätt som läslistorna från Skolverket och Kulturrådet. Den kan exempelvis vara ett stöd för att på ett strukturerat sätt tillgängliggöra kultur för nyanlända elever inom gymnasieskolan.

Arbete för ökad likvärdighet är därutöver högt prioriterat inom stadens skolor och centralt på utbildningsförvaltningen. Förvaltningen arbetar till exempel aktivt för att alla elever ska ta del av både kulturupplevelser och besöka kulturinstitutioner i undervisningen.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är ett svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet. Förslag till beslut
Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 11 november 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Bolaget instämmer i Kulturhuset Stadsteaterns yttrande om hur en kulturkanon ska förvaltas, tillgängliggöras och hållas relevant. Bolaget anser att Kulturhuset Stadsteaterns svar är väl avvägt utifrån koncernens perspektiv, varför bolaget hänvisar till dotterbolagets svar i sin helhet.

Underremiss

Kulturhuset Stadsteaterns remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget har avgränsat yttrandet till att enbart avse hur kulturkanon ska förvaltas, tillgängliggöras och hållas relevant (kapitel 6 och 7). Detta i enlighet med remissinstruktionen.

Förvaltningen - resurser och om samverkan

Bolaget avstyrker bestämt finansieringsförslagen (se 6.2.2, 6.3.2 och kap. 7.) i förslaget om en kulturkanon. Bolaget anser, till skillnad mot förslaget, att de resurser och bidrag som behövs för förvaltningen av en svensk kanon inte ska belasta kulturbudgeten. Detta eftersom det får effekten att det tränger undan resurser från kulturområdet - resurser till kulturutövare och kulturell verksamhet. Då huvudsyftet med kulturkanon är folkbildning, gemenskap och inkludering ska belastningen ske över flera och övriga budgetområden. Inte heller ska finansiering ske via medel från Allmänna arvsfonden då denna fond är begränsad. Den föreslagna finansieringsformen kommer medföra att finansiering av idag aktiva samtida viktiga kulturprojekt och projekt riktade till barn, ungdomar, äldre och människor med funktionsnedsättningar kommer behöva stå tillbaka för en kulturkanon som har ett annat syfte som till stor del är ett folkbildnings- och kulturhistoriskt projekt. Oaktat organisationsformen tillstyrker bolaget att kulturkanon framöver ska förvaltas av en oberoende, professionell och bred expertgrupp - denna expertgrupp/kommitte bör uppdateras löpande och ska självständigt kunna organiseras dock genom en öppen och transparent process. Detta för resiliens och kunna vara en motvikt till maktkoncentration som en solitär expertgrupp kan riskera medföra. Folket bör också ges möjlighet att löpande kunna ge förslag på verk/företeelser för uppdaterad kulturkanon. Att kulturkanon ska uppdateras var tionde år framstår som motiverat om syftet är att en svensk kanon ska vara hållbar och relevant över tid.

Bolaget tillstyrker att det inom ramen för förvaltningen av kulturkanon bör åläggas ett ansvar att arbeta aktivt med sakkunniga inom universitet, högsolor, folkbildningsorganisationer, museer, bibliotek och andra aktörer och civilsamhället, för att erhålla expertis och olika perspektiv (se 6.3.2). Bolaget anser att det bör finnas resurser till förvaltningsorganisationen för att tillse att olika relevanta professionella perspektiv inhämtas, inklusive lokala och regionala perspektiv. Till skillnad mot förslaget anser bolaget att dessa aktiviteter och andra projekt till fullo måste finansieras av förvaltningsorganisationen - och inte behöva finansieras genom stimuleringsbidrag eller från andra aktörer (se 6.2.2).

Bolaget avstyrker förslagen om lokala och regionala nätverk och projekt (se 6.2.4 och 6.3.2) kring en kanon - då det inte kan uppfattats som eftersträvaransvärt i sig.

Bolaget anser att förslaget om att tillgängliggöra kanon genom studieförbund och folkhögskolor i syfte att främja bildning, gemenskap och inkludering (se 6.2.6) måste föregås av inhämtande av dessa organisationers kompetens och erfarenhet inom området.

Bolaget anser att samverkan, i denna del, måste ske på frivillig basis och genom en jämbördig dialog. Tillgängliggörandet och relevans Bolaget delar uppfattningen att det är av vikt att det möjliggörs att en kanon kan spridas och tillgängliggöras på enkelt och digitalt sätt. En välutvecklad webbsida/portal med möjlighet att kunna erhålla förenklad och fördjupad information samt anpassat till olika målgrupper och på flera språk.

Bolaget avstyrker förslaget om att tillgängliggöra en kanon i tryckt illustrerad publikation eller folktåg (se förslag 6.2.5 och 6.3.0) då det inte kan anses medföra något större mervärde vid sidan om digitalt material.

Bolaget avstyrker förslaget om permanent utställning (se 6.2.4). Bolaget anser till skillnad mot förslaget, inte att det i närtid bör utredas om en permanent kanonutställning bör produceras och visas för besökare.

Bolaget avstyrker även alla förslag om temporär utställning eller tillfällig webbplats eller olika interimslösningar (se kap 7.) i avvaktan på en permanent förvaltningsorganisation.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Reservation av Kristina Lutz m.fl. (M)

1. att delvis avslå förvaltningens förslag och
2. anför i stället följande:

Under de senaste åren har debatten om en svensk kulturkanon varit livlig och stundtals polariserad. Frågan har handlat om huruvida staten bör bidra till att synliggöra centrala verk, ideer och uttryck som haft särskild betydelse för Sveriges kulturella och samhällsliga utveckling. Kritiker har menat att en kanon riskerar att exkludera och förenkla, medan förespråkare har betonat dess potential att stärka bildning, gemenskap och förståelse för den svenska kulturens bredd och historiska djup.

Moderaterna står bakom iden om en svensk kulturkanon. En gemensam referensram av litteratur, konst, musik, film och andra uttryck skapar en grund för samtal, bildning och delaktighet i vårt gemensamma kulturarv. Kulturkanonen är inte ett sätt att begränsa kulturen - utan att synliggöra den. Genom att lyfta fram verk som format Sverige ges fler människor möjlighet att upptäcka, förstå och reflektera över den kulturella och historiska utveckling som bidragit till att forma vårt samhälle. På så sätt kan kulturkanonen ses som en ingångsport för att utforska de kulturella uttrycken som genom seklernas gång har utmejslat det Sverige så som vi känner det i dag.

Utöver det konkreta resultatet - själva kanonen - har processen i sig medfört positiva bieffekter. Arbetet med att ta fram en kulturkanon har väckt ett omfattande engagemang och lett till en bred samhällsdiskussion om kulturens roll, värde och innehåll. Att människor i hela landet har diskuterat litteratur, konst, musik, arkitektur och idehistoria på ett sätt som sällan skådats är i sig ett bevis på kulturens kraft att engagera och förena. Denna fördjupade uppmärksamhet kring svensk kultur och historia är en värdefull effekt som stärker det demokratiska samtalet och folkbildningen.

Vi delar inte kulturförvaltningens oro för att kanonens urval skulle äventyra principen om armlängds avstånd. Själva urvalsprocessen är redan genomförd inom ramen för en statlig utredning med bred expertis och oberoende bedömningar. Kulturkanonen ska inte styra den fria kulturen, utan fungera skolor, institutioner och allmänheten.

Moderaterna tillstyrker därför förslagen i remissen. Vi anser att kulturkanonen kan bidra till att öka intresset för svensk kultur, stärka bildningsuppdraget och göra centrala delar av vårt kulturarv mer tillgängliga. En digital och lättillgänglig spridning, som kulturförvaltningen själv föreslår, är ett viktigt steg för att nå en bredare publik och för att kanonen ska få verklig betydelse i samhället.

För oss är kulturkanonen en erkänsla om vilken betydelse Sveriges kulturhistoria har haft för dagens

samhälle. Vi har tillit till människors förmåga att ta del av, tolka och diskutera kulturens mångfald - väl medvetna om att urvalet alltid speglar sin tid men också formar framtidens förståelse av det svenska kulturarvet.

Reservation av Emelie Wassermann m.fl. (SO)

1. att avslå förvaltningens förslag till beslut,
2. att nämnden antar Sverigedemokraternas uttalande som svar på remissen och anför därutöver följande:

Sverigedemokraterna välkomnar förslaget om en svensk kulturkanon och ser det som ett viktigt initiativ för att stärka den gemensamma bildningen och förståelsen av vårt gemensamma kulturarv. En kulturkanon kan bidra till att öka kunskapen om de verk, traditioner och samhällsfenomen som format Sverige och lagt grunden för vår demokrati, våra värderingar och vår nationella identitet.

Vi delar utredningens utgångspunkt att dagens samhälle präglas av splittring, bristande gemenskap och försvagad tillit. I ett sådant läge är det nödvändigt att tydliggöra de gemensamma kulturella referenspunkter som förenar oss som folk. En kulturkanon är inte ett hot mot mångfalden utan tvärtom ett sätt att skapa en gemensam grund som alla, oavsett bakgrund, kan ta del av.

Sverigedemokraterna delar inte förvaltningens kritiska hållning till förslaget. Vi menar att kulturkanonen kan fungera som ett pedagogiskt verktyg och en inspirationskälla i skolor, bibliotek, museer och andra kulturinstitutioner. Vi ser positivt på att regeringen avser tillgängliggöra kanonen digitalt, vilket ökar tillgängligheten, och att den föreslås bli en levande resurs som kan utvecklas över tid.

Vi ser också positivt på att förslaget omfattar både konstnärliga och samhällseliga områden, från litteratur och musik till lag och rätt, religion, ekonomi och uppfinningar.

Denna bredd understryker att svensk kultur inte enbart handlar om konstnärligt skapande utan om hela den samhällsbyggande tradition som format vårt land.

Kulturkanonen handlar inte om politisk styrning eller begränsning av konstnärlig frihet, utan om att värna kunskap, bildning och förståelse för vårt gemensamma kulturarv. Genom att tillgängliggöra och förmedla de verk som format Sverige stärker vi grunden för den kulturella friheten och gemenskapen.

Mot denna bakgrund anser Sverigedemokraterna att kulturnämnden bör tillstyrka förslagen i En kulturkanon för Sverige och framhålla att Stockholms stad aktivt bör medverka i arbetet med att sprida och förankra kanonens innehåll.

Ersättaryttrande av Destiny Zandi Lindgren (KD)

Regeringen med kristdemokraterna i har nu presenterat en kulturkanon som en oberoende utredare arbetat fram genom en gedigen process. Kulturkanon lyfter fram såväl poesi, litteratur och musikaliska verk som platser, historiska händelser och historiskt viktiga byggnader för den svenska kulturen. Genom den kulturkanon som nu presenterats och som med tiden kan uppdateras finns ett samlat uppslag över det kulturella arv i allas dess former som bidragit till att forma oss som nation och som folk. Vi kristdemokrater är stolta över att regeringen tog initiativ till att ta fram detta verktyg som ett sätt att öka bildningen i svensk kultur.

I remissvaret från kulturförvaltningen lyfts det fram att stadens berörda förvaltningar redan upplever sig ha den expertkunskap som krävs för att kunna kommunicera ut bildning inom konst, musik, litteratur och historia mm som kanon bidrar till att samla. För oss är det ett icke-argument eftersom kanons syfte - särskilt om den presenteras i en populärutgåva - primärt är en produkt för gemene medborgare som på ett enkelt sätt kan ta del av den kunskap och lärdom om svensk kulturhistoria som finns samlat i inom kulturförvaltningen eller stadsarkivet som givetvis redan besitter sådan kunskap.

Gällande att en populärutgåva snabbt skulle bli inaktuell utifrån att kanon kan uppdatera så gäller samma argument kring folkhälsomyndighetens rekommendationer eller myndigheten för samhällsskydd och beredskaps informations utskick. Det finns många informativa dokument från statens sidan som frekvent uppdateras och således i sin tryckta eller digitala form byts ut.

Att kulturkanon finns och i någon form kommuniceras ut är bra tycker vi kristdemokrater. Det bidrar till ett enkelt och tillgängligt sätt att för medborgarna öka sin egen kunskap inom svenskt kulturarv.

Utbildningsnämnden

Reservation av Linnea Vinge (SD)

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Därutöver anföra följande:

Arbetet med att ta fram en kulturkanon för Sverige har varit ett sätt för regeringen att rikta uppmärksamhet mot svensk kultur och de många företeelser som har format dagens Sverige. Det är naturligt att en sådan process väcker debatt och att slutsatserna ifrågasätts. En del av syftet med en kulturkanon är att uppmuntra till reflektion kring vad svensk kultur är och hur den har vuxit fram.

En kulturkanon kan fungera som ett underlag för fortsatta samtal i samhället. Vad människor väljer att diskutera privat är givetvis upp till var och en, men när en

produkt tas fram av det offentliga blir den också ett inslag i det offentliga samtalet och något som kan bidra till ökad allmänbildning.

Detta innebär att kanonen även kan vara relevant i skolans undervisning, exempelvis i ämnen som svenska, historia och samhällskunskap. Den ska dock ses som ett stödmaterial, inte som en obligatorisk styrning av undervisningens innehåll. Det är fortsatt en professionell och självständig bedömning som varje lärare gör kring vilka delar som är pedagogiskt motiverade att använda och i vilken omfattning.

Nämndens svar bör spegla detta resonemang: att kulturkanonen är ett offentligt framtaget diskussionsunderlag som kan användas i skolan, men att det är lärarna som avgör hur och i vilken utsträckning det sker inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Särskilt uttalande av Andrea Hedin m.fl. (M)) och Jan Jönsson (L)

Vi delar förvaltningens uppfattning att lärare och rektorer ska ha ett stort professionellt handlingsutrymme i undervisningen. Samtidigt vill vi nyansera den farhåga som framförs kring möjligheten att integrera en kulturkanon i läroplaner och kurs- och ämnesplaner.

Om staten tar fram en nationell kulturkanon, och denna utformas på ett sätt som ligger i linje med skolans värdegrund och demokratiska uppdrag, välkomnar vi att den också kan återspeglas i relevanta styrdokument. Skollagen och läroplanerna anger redan att undervisningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

En kulturkanon har möjligheten att stärka elevernas bildning om den används genomtänkt i undervisningen. Vi anser därför att det inte bör uteslutas att en kulturkanon ges genomslag i skolans styrdokument, där det är pedagogiskt och ämnesmässigt motiverat.